

ANTAGANDEHANDLING

Detaljplan för HÄLLEDAL, trafikområde
Härnösands kommun

PLANBESKRIVNING**Handlingar**

Plankarta med bestämmelser (1:1000), 2 st

Planbeskrivning

Genomförandebeskrivning

Fastighetsförteckning

Grundkarta

Samrådsredogörelse

Utlåtande

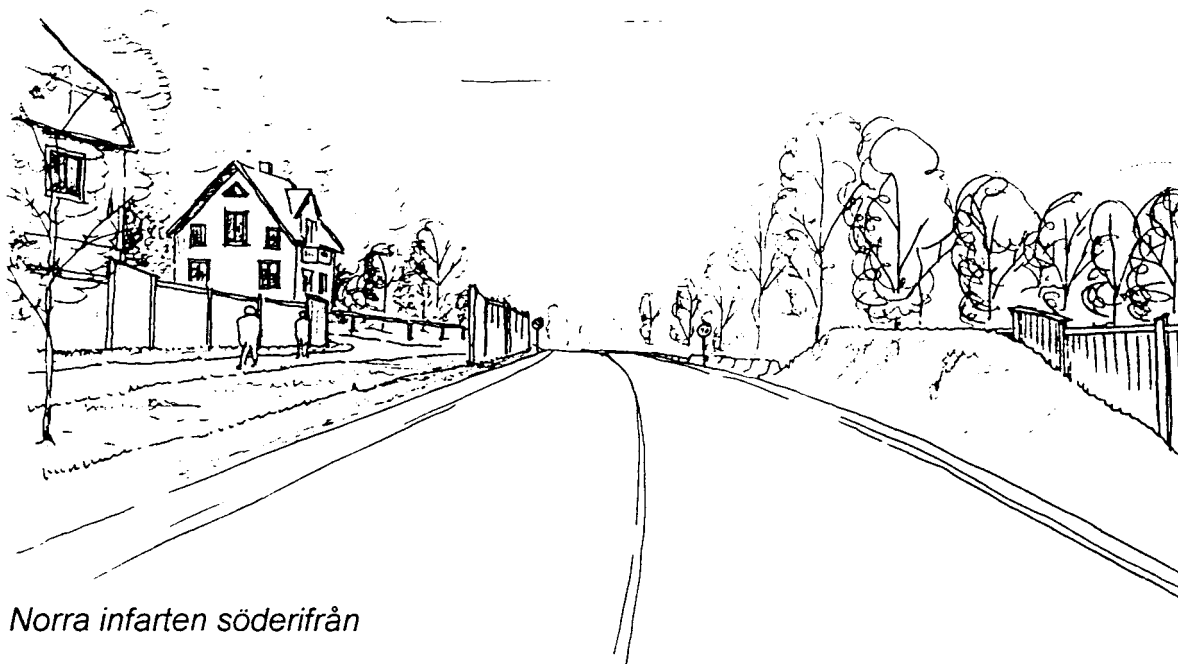
PLANENS BAKGRUND OCH SYFTE**E4**

E4 är en av rikets viktigaste vägar. Den är en Europaväg som går från Barcelona till Helsingfors genom Sverige från söder till norr. Målsättningen är att E4 ska få motorvägs- resp motorledsstandard genom hela Sverige. E4 passerar fn genom Hälledal i Ångermanland.

För att åstadkomma den högre vägstandarden på E4 genom Höga kusten kommer E4 i framtiden inte passera genom Hälledal. Denna vägsträcka kommer då istället att vara en del av Riksväg 90.

Syfte

Syftet med föreliggande detaljplan är att höja väg- och trafiksäkerhetsstandarden på nuvarande E4 genom Hälledal.

Norra infarten söderifrån

PLANDATA

Områdets läge och begränsningar

Planområdet ligger i norra delen av Härnösands kommun ca 21 km från Härnösand.

Planområdet gränsar i söder mot Mörtsjön, i norr där den samlade bebyggelsen upphör, i väster begränsas området av den nya vägen till Folkets Park och i öster av Hälledalsvägen.

Areal

Planområdet är ca 21,5 ha.

Markägoförhållanden

Huvuddelen av marken i planområdet är privatägd.

TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

Översiktsplanen

För Hälledal gäller översiktsplan för Härnösands kommun antagen av Härnösands kommunfullmäktige i november 1992. "Det är rimligt att Hälledal får behålla sin roll som serviceort för det närmaste jordbruksomlandet." När E4-trafiken leds över Högakustenbron kan det möjligen vara motiverat att se om det med planteringar går att minska genomfartsvägens breda gaturum genom Hälledal utan att därför minska trafiksäkerheten." "Däremot är det inte angeläget med kommunala initiativ för att bygga ut bostäder och verksamheter. Initiativet ligger alltså i första hand på privata aktörer, "Ytterligare bebyggelse bör inpassas i den struktur som finns i Hälledal, dvs längs slingrande vägar."

Översiktsplanens plankarta anger Hälledal som "Tätortsbebyggelse. Bebyggelse och anläggningar förutsätter normalt detaljplanering".

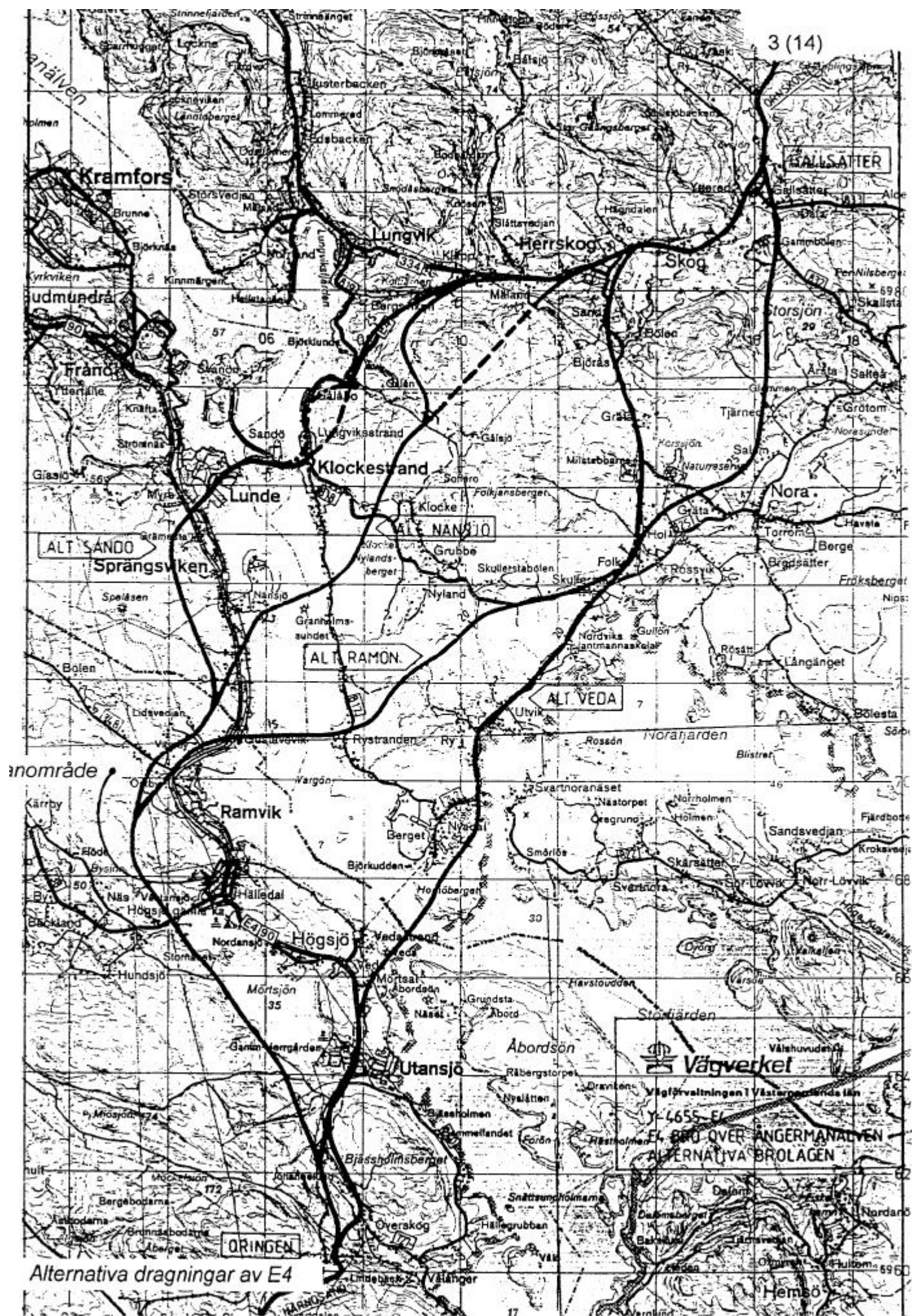
Hälledal gränsar till område angett som "Skogsbruk. Normala hänsynstaganden till friluftsliv, enstaka bebyggelse kan tillåtas, dock ej permanentbostäder".

Intill Hälledals västra del finns ett skogsområde som markerats som särskilt intresse: friluftshintressen.

Detaljplan

För planområdet gäller detaljplaner (byggnadsplaner) fastställda 680530, 760205 samt 900208. Dessutom gränsar planområdet mot detaljplan fastställd 630816.

Vid fastställelsen av planen från 1968 undantogs ett antal fastigheter från fastställelse.

Alternativa dragningar av E4

Vägverket

Nuvarande E4 genom norra Härnösands kommun har låg trafikstandard. Dessutom klarar Sandöbron inte kraven för tung trafik enligt EGs normer. En ombyggnad av E4 i denna del av kommunen är därför nödvändig. Vägverket har arbetat fram ett antal olika alternativ till hur dessa problem skulle kunna lösas. Efter ett omfattande utredningsarbete har man funnit att alternativet med en ny E4-bro vid Veda är det bästa alternativet ur Vägverkets synpunkt. Detta har nu börjat byggas ut.

Härintill visas de huvudalternativ som studerats. (se sid 3)

FÖRUTSÄTTNINGAR OCH FÖRÄNDRINGAR

Natur

Naturmiljö

Hälledal karaktäriseras av att bebyggelsen ligger väl inbäddad i grönska.

Längs E4 finns ett antal stora fullväxts träd. De flesta av dessa berörs inte av ombyggnaden av E4. Det är viktigt att skydda dem under byggtiden.

Det största ingreppet i naturen görs genom den nya vägen till Folkets park norr om Hälledal. Vägen kommer att gå på "skrå" vilket gör att man riskerar att få stora ingrepp i terrängen. Det är viktigt att vägen lokaliseras så att skärningar och uppfyllnader kan minimeras.

Rekreation och friluftsliv

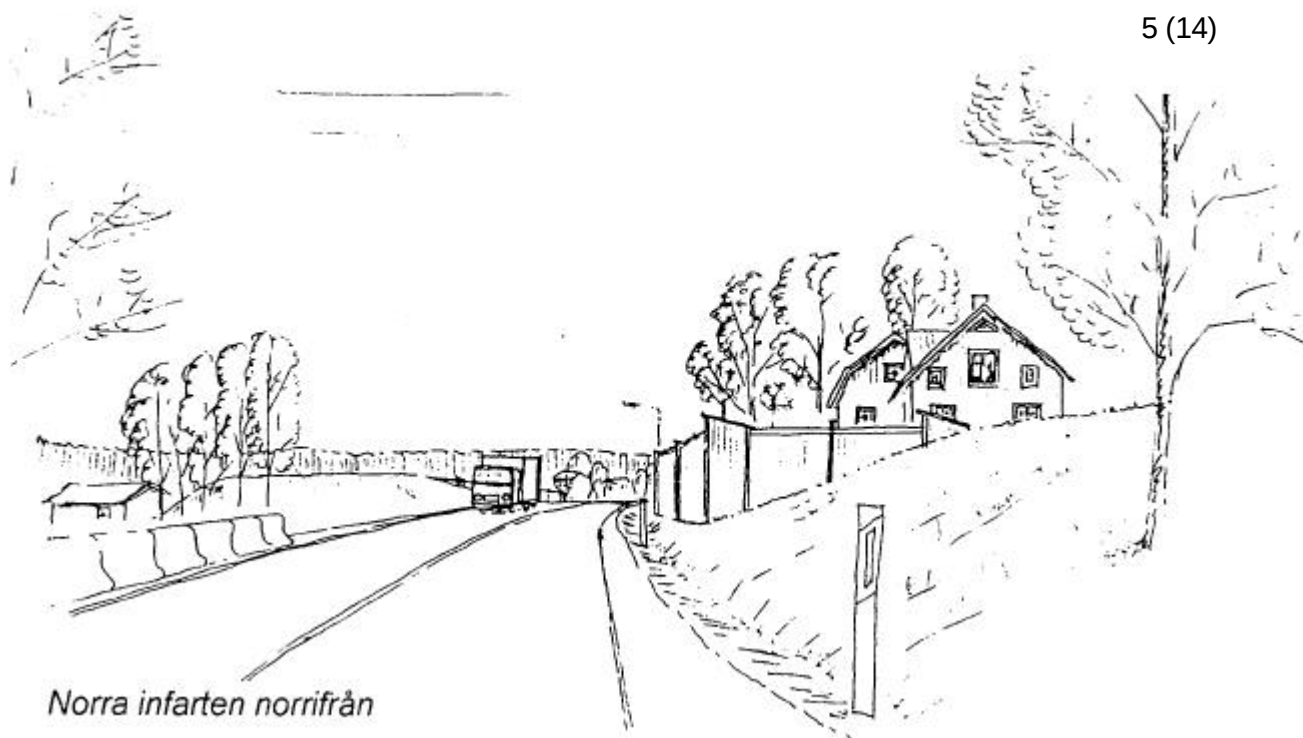
E4s förändrade utformning påverkar knappast möjligheterna till rekreation och friluftsliv. Möjligen till det bättre med mindre trafik, smalare trafikområde och ytterligare en GC-tunnel.

Den nya vägen till Folkets park gör det lättare för Hälledalsborna att gå till parken. Däremot innebär den att bebyggelsen närmast väster om E4 i Hälledals norra del får en väg mellan sina tomter och naturmarken västerut. I markerna här finns skidspår och strövstigar.

Landskapsbild och stadsbild

E4-ombyggnaden påverkar landskapsbilden endast marginellt inne i Hälledal. I vägdelen söder om Hälledal ger breddningen mot sjösidan en större vägbank. Pga problem med stabiliteten under E4 kan tryckbankarna behöva förstärkas vilket i så fall innebär att viken mellan Hälledal och stugbyn delvis kommer att fyllas igen.

Stadsbilden påverkas positivt genom den minskning av vägbredden som förslaget innebär. Däremot är bullerskydden i form av plank och vallar knappast av godo. Dessa ger vägen en mer avgränsad karaktär och gör att vägen upplevs isolerad från samhället i övrigt. Detta kan i viss mån motverkas genom de åtgärder som nämns under "bebyggelse" här nedan.

Norra infarten norrifrån

Geotekniska förhållanden

Geotekniska undersökningar har gjorts för E4 och för den nya vägen till Folkets hus. Grunden utgörs av fasta sediment och bitvis berg i dagen. Inga problem förväntas med grundläggning av vägarna.

Radon

Översiktlig radonriskkarta finns för kommunen. Enligt denna är Hälledal ett lågriskområde. Nya bostäder kan endast tillkomma genom förtätning inom befintliga kvarter. Innan bygglov bör radonmätning utföras i förekommande fall.

Fornlämningar

Inga kända fornlämningar finns i planområdet.

Bebyggelse

Hälledal

Hälledal är en ort med knappt 1.000 invånare i norra delen av Härnösands kommun. Bebyggelsen utgörs i huvudsak av enfamiljsbostäder. I den centrala delen finns också ett antal flerfamiljshus från sent 60-tal. Bebyggelsen är mestadels i en eller två våningar.

På grund av ombyggnaden av E4 så försvinner 5 enfamiljshus och två hus med verksamhet och bostad. Vilka detta är framgår av genomförandebeskrivningen (se denna).

Boendemiljö och barriäreffekt

Det stora problemet med denna typ av genomfartsvägar är att vägen mycket klart skär av samhället i två delar. Det gör vägen redan idag. Denna barriäreffekt har framförallt två sidor: dels att vägen rent fysiskt är ett hinder för att ta sig från den ena sidan till den andra vilket är ett stort problem framförallt för barn och människor med nedsatt rörelseförmåga och dels att vägen rent upplevelsemässigt delar samhället i två delar.

Vägen som fysiskt hinder är svår att åtgärda med annat än väl placerade planskilda över/undergångar. Läget för dessa är av helt avgörande betydelse för om de kommer att användas eller ej. Dessa gångtunnlar kommer att bli väsentliga delar av samhället. Därför är det av stor betydelse att de ges en utformning som gör dem enkla att använda och som ger dem en egen positiv karaktär. Gångtunneln i Hälledal ska inte se ut som den i Stockholmsförorten. Se illustration i genomförandebeskrivningen.

Vägen som upplevelsemässig delare av samhället motverkas i viss mån av goda GC-vägar men framförallt av att ömse sidor av vägen ges en upplevelsegemenskap. Medel som bör användas i Hälledal är likartad utformning (OBS! ej exakt lika då detta snarare skapar enformighet än identitet) av bullerplank och andra bullerskydd, förslag till trädplanteringar som ger alle-karaktär längs vissa delar av vägen, gemensam utformning av räcken vid busshållplats och gångtunnel osv. Se illustration i genomförandebeskrivningen.

Service

Hälledal har idag rollen som serviceort för Högsjö-Ramviksområdet, med en konsumbutik, post, ICA-affär, kiosk, LM-skola, matservering (vilken kommer att försvinna då huset rivs pga vägombyggnaden), dagis och servicebostäder.

Den nya vägdragningen innebär såsom nämnts tidigare att huset med matserveringen kommer att försvinna. För att ha kvar åtminstone möjligheten till en servering i Hälledal anger planförslaget att den befintliga kiosken kan byggas ut och även får innehålla en mindre servering.

Verksamheter

Utöver de ovan nämnda verksamheterna finns i planområdet också åkerier, garage och ett par små verkstäder.

Skyddsrum

Hälledal ligger ej inom skyddsrumsområde.

Kulturhistoriskt värdefull bebyggelse

Den bebyggelse som berörs av E4-ombyggnaden bedöms inte vara av stort kulturhistoriskt värde. Före eventuell rivning ska bebyggelsen dokumenteras.

Vattenområde

I planområdets södra del ligger Mörtsjön. Här avsätts mark och vatten för vattenområde där mindre bryggor får anordnas.

Friytor

Lek

Lekytor finns i första hand på de enskilda tomterna. I övrigt markeras inga särskilda lekytor i planen.

Verksamheter och service i Hälledal

Naturmiljö

Planen anger naturmark i två områden: dels i mitten av Hälledal där ett befintligt naturområde utökas något och dels under kraftledningen i norra delen av Hälledal.

Park

Parkmark planeras öster om LM-skolan. Ytan ska också kunna köras runt så att skolbussarna kan vända trafiksäkert.

Gator och trafik

Syftet med föreliggande detaljplan är att höja väg- och trafiksäkerhetsstandarden på nuvarande E4 genom Hälledal. Vägen har idag för många direktutfarter både från tomter och från småvägar, den har bitvis för kraftiga kurvor och en rätt betydande gång- och cykeltrafik på vägen. Dessa problem skall i huvudsak arbetas bort.

Dessutom är det viktigt att åtgärda en del bullerproblem och att minska vägens barriäreffekt genom samhället.

Trafikmängder

För närvarande är årsmedeldygntrafiken(ÅMD) på E4 genom Hälledal 5.900 varav 12% tung trafik. Pga flyttningen av E4 beräknas trafiken genom Hälledal år 2.000 ha minskat till ca 4 000 AMD varav 8 % tung trafik.

Hastigheter

Hastighetsbegränsningen genom Hälledal är idag 70 km/tim med ett kort parti på 50 i bykärnan. Den ombyggda vägen kommer att få en standard som tillåter 70 km/tim genom hela samhället.

BESKRIVNING AV FÖRSLAGET TILL OMBYGGNAD AV E4**E4**

Förslaget innebär att nuvarande E4 rätas ut i kurvorna strax söder om Hälledal, höjs någon decimeter samt att vägbanebredden minskas från 11-13 meter till 2x4,5 meter plus mittrefug på vissa ställen.

Gatunät i Hälledal

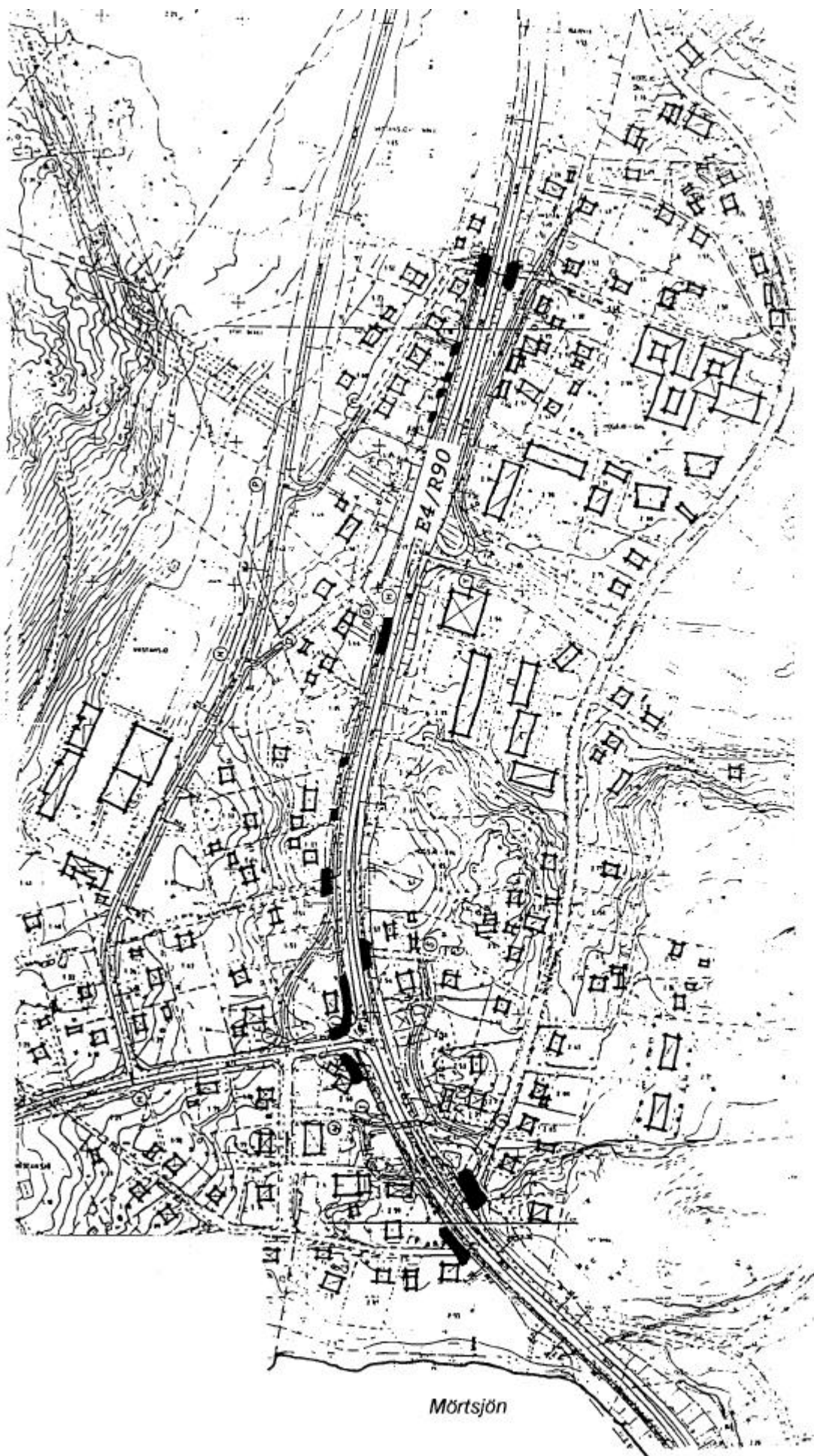
Utöver E4:an så påverkas också andra gator i Hälledal. Den nuvarande infarten till Folkets park stängs och en ny väg byggs väster om och parallellt med E4. Den nya vägen går i den södra delen via Brunbergsvägen som breddas i denna del.

Vägutfarter på E4 som stängs:
väster om E4:

Brunbergsvägen
vägen mittemot Konsum
vägen mittemot Höstvägen
Sjövägen

öster om E4:

Höstvägen
Hälledalsvägen

Utfarter mot E4 som stängs eller ändras

För att kompensera utfarterna mot E4 väster om denna anläggs en kombinerad bil och GC-väg parallellt med E4. Öster om E4 anläggs en parallellväg för att kompensera att Höstvägens utfart stängs av.

Gång- och cykelvägar

Längs E4 anläggs kombinerade bil- och GC-vägar. Biltrafiken på dessa är liten varför det utan problem går att ha dem också till GC-vägar.

Dessa kombinerade GC- och bilvägar byter sida vid Konsum. Här finns en GC-tunnel vilket ger bra och trafiksäker kontakt mellan vägarna på ömse sidor E4.

Mellan Hälledalsvägens södra ände och ICA väster om E4 anläggs en GC-tunnel.

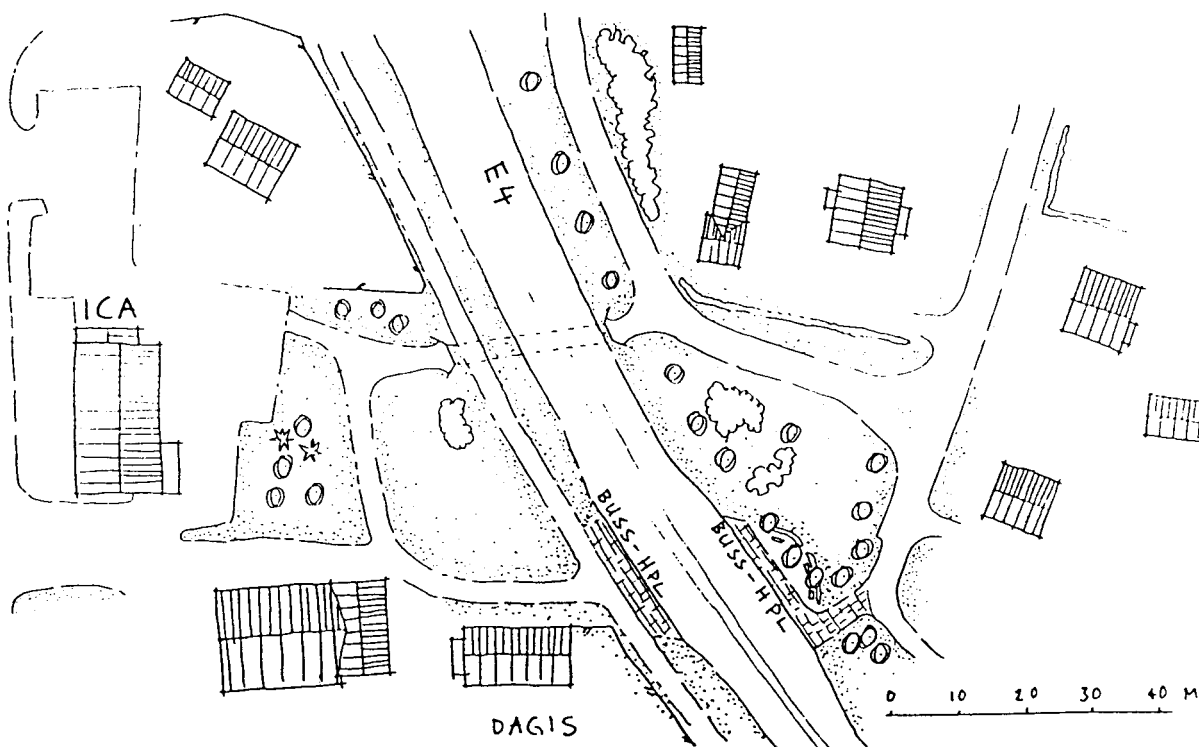
Kollektivtrafik

Ett antal busslinjer går genom Hälledal:

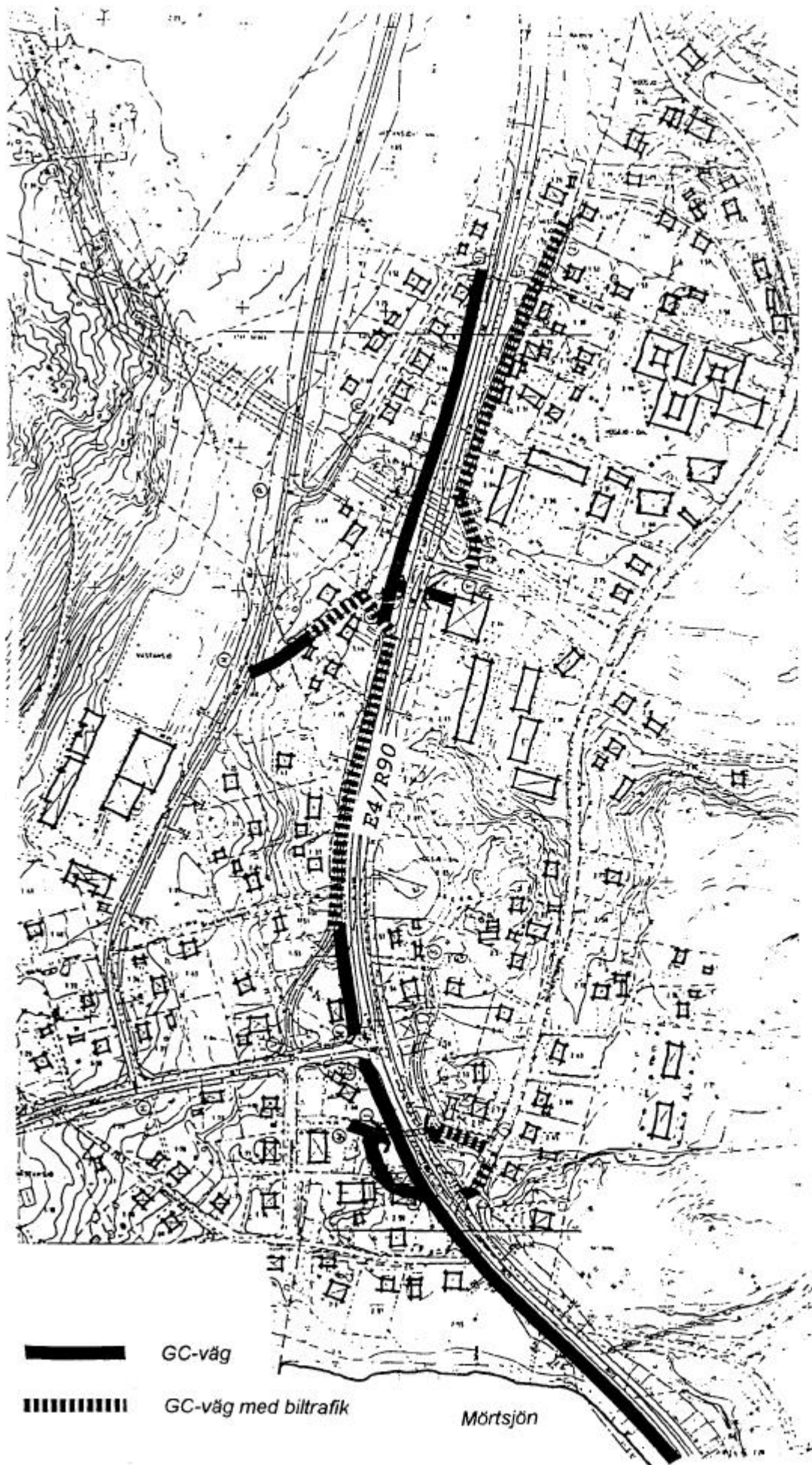
- mellan Långsele och Sundsvall via Härnösand
- mellan Kramfors och Sundsvall via Härnösand
- mellan Örnsköldsvik och Sundsvall via Härnösand

Totalt ca 20 turer i båda riktningarna under vardagar och 8 under helger.

Busshållplatserna anordnas i höjd med Centrumvägens utfart till E4 där planskild korsning med E4 finns för GC-trafiken samt i höjd med Hälledalsvägens nuvarande utfart på E4 där liknande planskildhet ingår i vägombyggnadsprojektet.

Nya busshållplatser

Gång och cykelvägar i Hälledal efter ombyggnaden

STÖRNINGAR

Buller

Efter ombyggnaden av E4 kommer ca 20 bostadsfastigheter längs vägen i Hälledal att vara störda av buller som inte passar den aktuella normen för ekvivalentnivå "30 dBA inomhus och 55 dBA utomhus samt maxnivå 45 dBA i sovrum". För att åtgärda detta kan dels sk bullerasfalt användas vilket reducerar hjulljuden från bilarna med 3-5 dBA och dels bullerplank och bullervallar för de mest utsatta fastigheterna.

Vibrationer

Inga problem med vibrationer i området har rapporterats. Grundundersökningen har inte heller indikerat problem med vibrationer. Då trafikmängden kommer att avta framöver och även standarden på vägen bli högre förväntas vibrationer från vägen att minska.

Luftföroreningar

Dessa kommer att minska på grund av den minskade bilmängden. Möjligen inte lika mycket som den proportionella minskningen i trafikmängd eftersom utsläppen av kväveoxider ökar vid högre hastigheter. Körmönstret blir dock samtidigt jämnare på den ombyggda vägen vilket är reducerande på avgasmängderna.

Vattenföroreningar

Inga problem förväntas och inga vattentäkter finns inom riskabelt avstånd från E4 eller den nya vägen till Folkets park.

Risk

Risken för olyckor med farligt gods minskar både pga den minskade trafikmängden och den efter ombyggnaden trafiksäkrare vägutformningen.

El

Säkerhetsavståndet till kraftledningarna i Hälledals norra del rekommenderas till ca 15 meter från 130 kV-ledningen till bostad enligt "Kraftledningar i fysisk planering" av Boverket mfl. Avståndet till befintliga bostäder är nu som minst 8 meter till 40 kV-ledning och 15 meter till 130 kV-ledning.

TEKNISK FÖRSÖRJNING

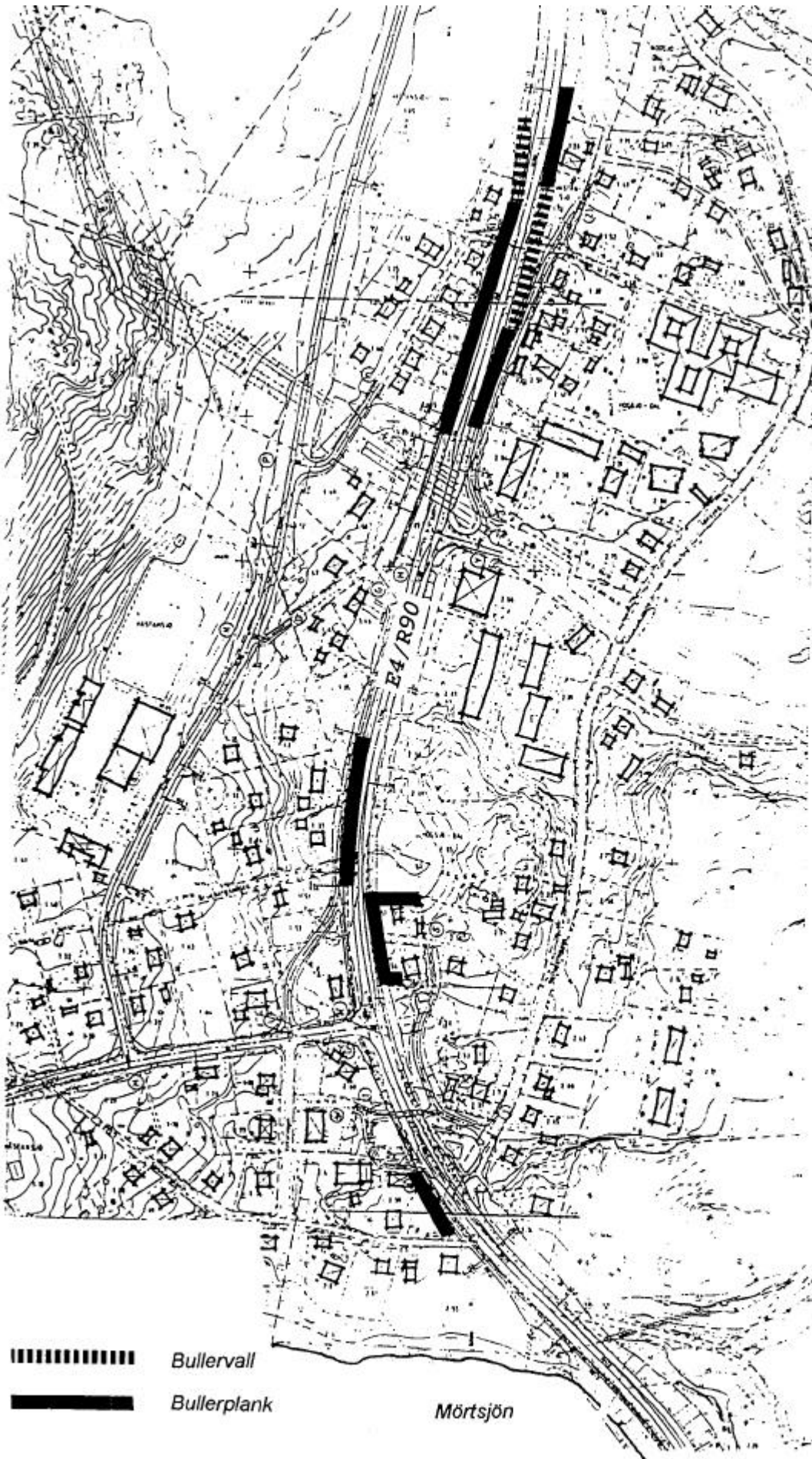
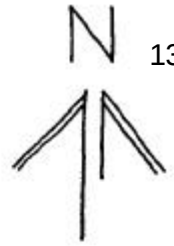
Vatten och avlopp

Hälledal är kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp.

I delar av Hälledal finns dagvattenledningar. I övrigt förutsätts att dagvattnet tas om hand genom infiltration.

Värme

Hälledal har ingen fjärrvärme utan husen uppvärms individuellt med el, olja eller ved.

Bullervall

Bullerplank

Mörtsjön

Bulleråtgärder

EI

Industriverket i Härnösand ansvarar för elförsörjningen i Hälledal.

Genom Hälledals norra del passerar en 130 kV-ledning och en 40 kV-ledning.

Tele

Genom planområdets norra del passerar en rikskabel. Via Vårvägen i norr och vidare söderut längs E4s östra sida går en landskabel.

Avfall

Industriverket i Härnösand ansvarar för sophämtning i Hälledal. Man kör med normalstora sopbitar och hämtar vid varje fastighet.

ADMINISTRATIVA FRÅGOR**Allmänna platser**

Huvudman:

Kommunen är ej huvudman för allmänna platser.

Motivet för detta är att kommunen inte heller idag är huvudman för större delen av gatunätet i Hälledal.

Huvudman för drift och underhåll av allmän platsmark, dvs gator och parkmark, kommer att vara en samfällighetsförening eller vägförening.

Väghållaransvar:

Vägverket har väghållaransvar för drift och underhåll av vägområdet kring nuvarande E4 inklusive GC-väg och lokalgata längs vägens västra sida, Judebyvägen och Centrumvägen.

Genomförandetid

Ombyggnaden av E4 förväntas komma igång våren 1994. Planen förutsätter i övrigt inga stora åtgärder i mark och vatten. Genomförandetiden sätts till 5 år från det att planen vunnit laga kraft.

MEDVERKANDE TJÄNSTEMÄN

För Härnösands kommun har deltagit stadsbyggnadschef Claes Rogander, planarkitekt Torsten Bäckman och planingenjör Per-Olov Norlin.

Härnösand 1994-05-17, 1994-09-15

Claes Rogander
Stadsbyggnadschef

Per-Olov Norlin
Handläggare

ANTAGANDEHANDLING

Tillägg till PLANBESTÄMMELSER

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER

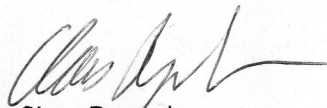
Huvudmannaskap

Kommunen är huvudman för allmän plats.

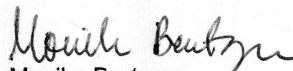
Genomförandetid

Genomförandetiden för de tillagda bestämmelserna är 5 år från den dag beslutet att anta denna ändring vunnit laga kraft.

STADSBYGGNADSKONTORET 2002-11-18

Claes Rogander
Stadsbyggnadschef

Monika Bertgren
Planekolog

Godkänd av SBN 2003-06-11
Antagen av KF 2003-09-29
Laga kraft 2003-10-27